

MOTNA POZORNOSTI S HIPERAKTIVNOSTJO (MPH)

DR. MAJDA SCHMIDT

MPH PRI OTROCIH

MPH – najpogostejša **nevrobiološka** motnja pri otrocih – ni posledica napačne vzgoje ali pomanjkanja discipline !

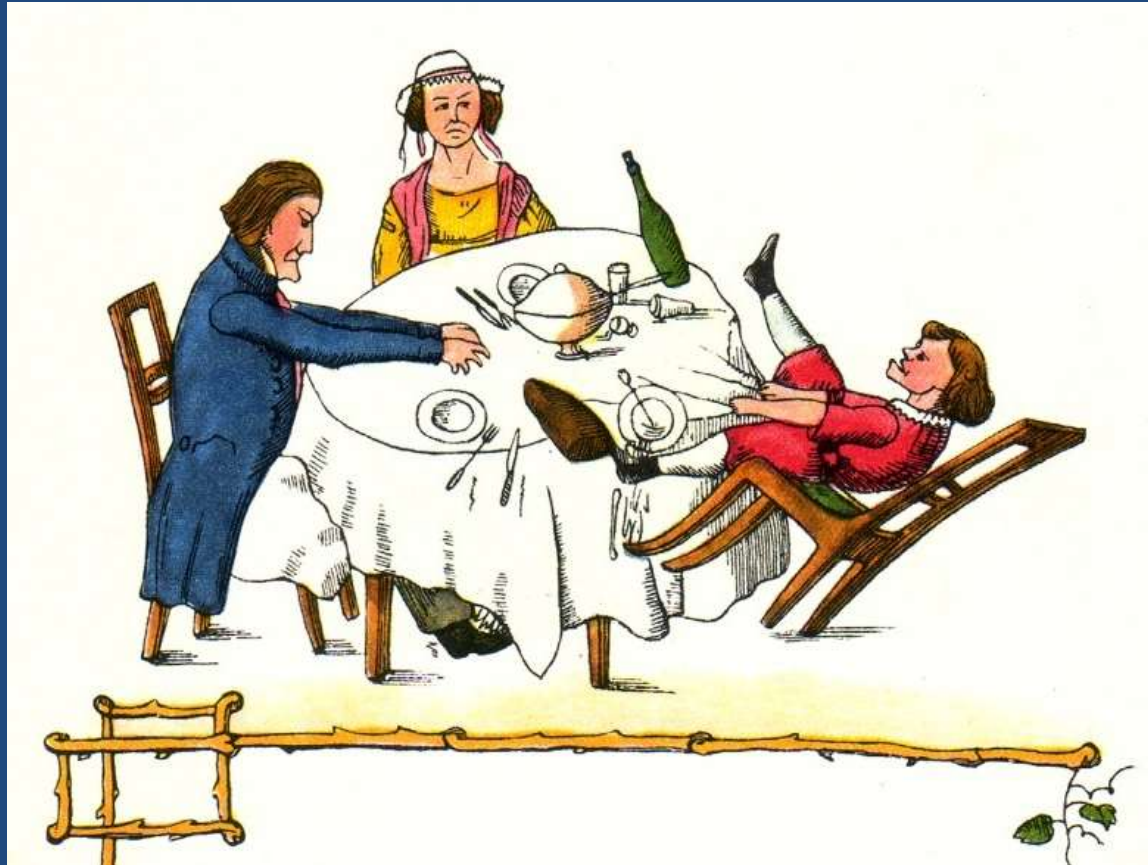
Prevladujoči simptomi : **pomanjkljiva pozornost, hiperaktivnost, impulzivnost**

Pojavljajo se še drugi znaki, ki se od otroka do otroka razlikujejo

Hiperaktivnost je simptom, ki je najprej opazen in fenomenološko najbolj izražen v zgodnjem otroštvu

Starši : “otroka ni mogoče ustaviti”

Odzivi okolja: izčrpanost, jeza, frustracija, kaznovanje – **posledica:** slabi odnosi, nerazumevanje, negativne izkušnje

The fidget Philipp (Hoffmann - 1844)

MCD (Minimalna cerebralna disfunkcija)

Hiperkinetična impulzivna motnja

ADHD sindrom

ZNAČILNOSTI MPH – glede na prevladujoče simptome

- 1. nemirno sedi, se vrti
- 2. preveč govori
- 3. se težko nadzoruje, je impulziven, se prepira
- 4. ni vztrajen pri delu, aktivnosti, dejavnosti
- 5. je raztresen, pretirano občutljiv na zunanje dražljaje
- 6. pogosto mnogo sprašuje, le redko dočaka odgovor
- 7. ne usmerja pozornosti na posamezne podrobnosti
- 8. pri delu je neurejen, izgublja stvari
- 9. menjuje aktivnosti, jih ne dokonča
- 10. ima težave z organizacijo nalog, aktivnosti, dezorganiziranost

ZNAČILNOSTI MPH – glede na prevladujoče simptome

- 11. pri vsakodnevnih aktivnostih je pozabljen
- 12. ima slabe delovne navade
- 13. težko prenaša daljši napor
- 14. posamezne sposobnosti so neenakomerno razvite
- 15. neenakomeren uspeh se kaže pri različnih učnih predmetih
- PRI MNOGIH OT. SO PRISOTNE NEKATERE ZNAČILNOSTI – TO ŠE NE POMENI, DA SO HIPERAKTIVNI
- Na MPH velja posumiti kadar vsaj polovica simptomov:
- traja dalj časa (6.mes.), kadar so se težave pojavile zgodaj
- povzroča probleme na več življenjskih področjih

Slika MPH glede na starost

- **Predšolski otroci**
- slaba volja, prepirljivost, agresija, glasnost, poškodbe, težave s spanjem
- **Šolski otroci**
- težave v šoli, slab učni uspeh, učne težave (motnje branja), spremenljivo vedenje, slabi odnosi z vrstniki, slabša koordinacija motorike, sekundarne posledice MPH (samopodoba)
- **Adolescenti**
- Notranji občutek nemira, nedokončanje šolskih obveznosti – osipniki, slaba organizacija dela, težave pri reševanju preizkusov, testov, rizično vedenje (izostajanje iz šole, disocialnost, odvisnost)

VZROKI, POGOSTOST MPH

- **VZROKI**
- 1. poškodba možganov
- 2. genetski dejavniki
- 3. nevro-kemični dejavniki
- 4. nevrofiziološki dejavniki
- 5. psihosocialni dejavniki
- **POGOSTOST**
- Podatki so zelo različni (od 1 % do 20 %) ; 3-5 % v EU
- 4-8 krat pogosteje pri dečkih
- Pri dečkih – hiperkinetičnost in impulzivnost
- Pri deklicah – motnja pozornosti, zbranosti

OBRAVNAVA MPH

1. **Informiranje** / pediatrični, psihološki, specialno-pedagoški pristop
 - (starši, otrok, okolje)
 - **Ne pozabimo!!** Pri postavljanju ocene vedenja se upošteva pogostost simptomov, trajanje, intenzivnost (moč)
2. **Vedenjska kognitivna terapija** (spremembe v vedenju, nadzor, razvijanje soc. spretnosti – razvoj samozavesti!)
 - skupinsko delo s starši (izmenjava izkušenj, učenje staršev, opolnomočenje staršev)
3. **Farmakološka obravnava**
 - (stimulansi, antidepresivi, neuroleptiki)

OBRAVNAVA PREDŠOLSКИH/MLAJŠIH OSNOVNOŠOLSКИH OTROK Z MPH

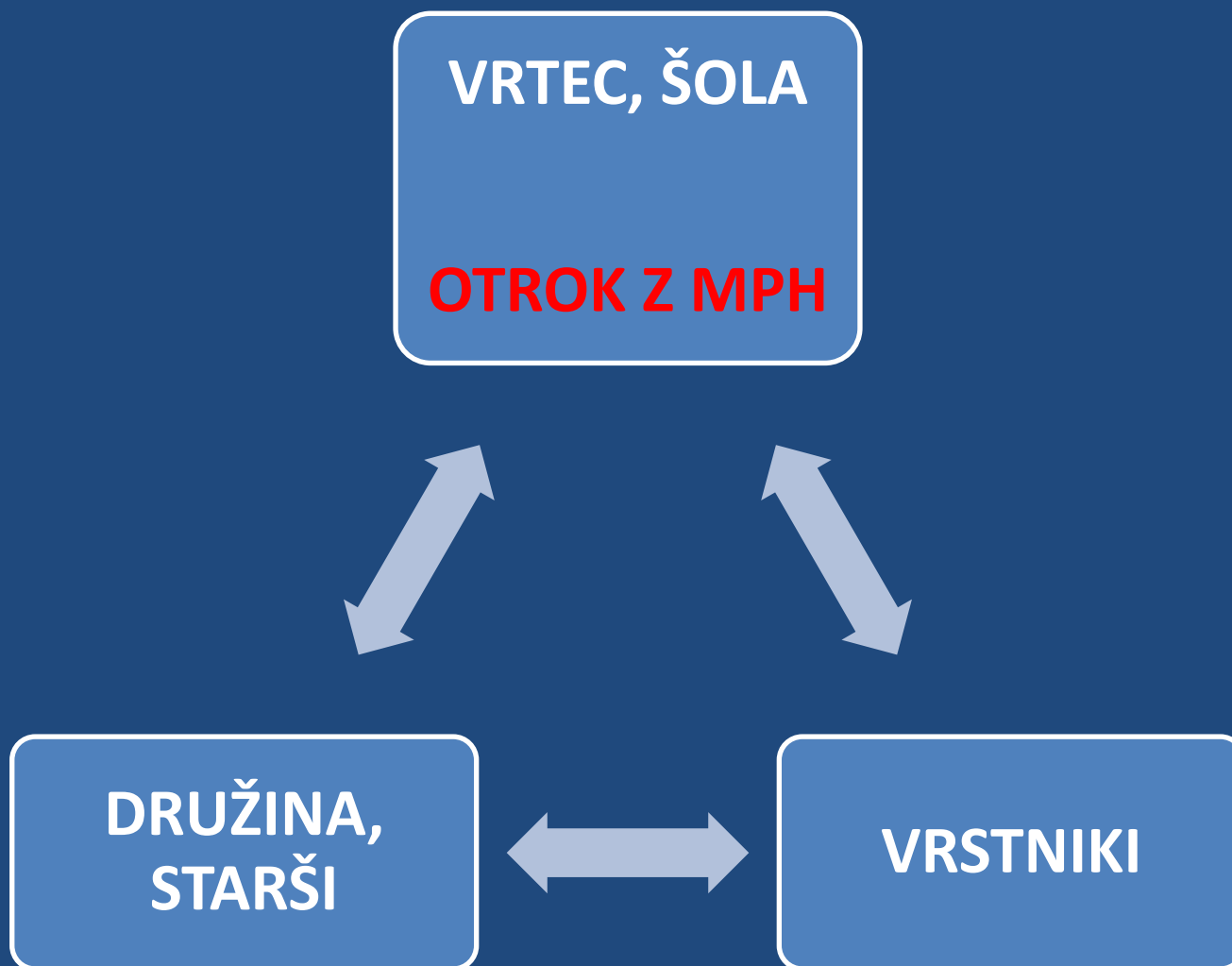
- **Splošni ukrepi**
- Strukturiran dnevni režim
- Pridobivanje življenjskih spretnosti
- Postavljanje socialnih pravil /vzorec nagrajevanja !

- **Ukrepi usmerjeni v otroka**
- Individualna pomoč otroku pri učenju, trening funkcionalnih veščin (motorika – sproščanje, zaznavanje : vidna p., slušna p., spomin, kinestetično zaznavanje
- Izdelava individualiziranega programa
- Spodbujanje socialnih spretnosti v skupini
- Igralna terapija
- Delovna terapija, fizioterapija

OBRAVNAVA PREDŠOLSКИH/MLAJŠIH OSNOVNOŠOLSКИH OTROK Z MPH

- **Drugi možni ukrepi**
- Svetovanje staršem
- Spremljanje otroka z MPH v skupini
- Sodelovanje z drugimi institucijami

MPH: SOCIALNE INTERAKCIJE

SPLOŠNA PRAVILA

- JASNA PRAVILA (RAJE MANJ PRAVIL), DOSLEDNOST
- NA VEDENJE OTROKA TAKOJ REAGIRAMO (POVRATNA SPOROČILA)
- NAPAKE, PREKRŠKE JASNO PREDSTAVIMO IN TUDI SPREJEMLJIVO VEDENJE
- NEPOZORNOST OTROKA PREUSMERIMO Z RAHLIM DOTIKOM ROKE
- UVAJAMO TUTORSTVO (navajanje vrstnikov na delo v paru)
- SKRBNO IZBIRAMO PARE UČENCEV OZ. SKUPINE
- VZNEMIRJENIM OTROKOM DOVOLIMO DA DRŽIJO V ROKI PREDMET OZ. IGRAČO
- UPORABLJAMO MODEL MOČNIH PODROČIJ

PRIPOROČILA GLEDE POUČEVANJA

- PRIPRAVA PREPROSTIH IN KRAJŠIH UČNIH VSEBIN – DOPOLNITEV S SLIKAMI, POSTERJI, KONKRETNIMI PRIMERI
- UPOČASNJEN TEMPO S KRAJŠIMI ODMORI
- RAZNOLIKOST AKTIVNOSTI, DEJAVNOSTI
- DOBRA ORGANIZACIJA UČENJA IN POUČEVANJA BREZ NEPOTREBNIH DRAŽLJAJEV
- UPORABA TIHEGA KOTIČKA

SPREMLJANJE OTROKA S MPH - DOMA

Otrokovo stanje	Poslabšano	Nespremenjeno	Izboljšano	Zelo izboljšano
Vstajanje iz postelje				
Pripravljanje na šolo				
Sam dokonča domačo nalogo				
Se zlahka umiri in gre v posteljo				
Lahko dobro spi				
Je sposoben sedeti pri mizi do konca				
Odnosi z brati				

LISTA SAMOOPAZOVANJA (UČENEC)

ODGOVOR: DA ✓

ODGOVOR: NE —

ALI SEM ...	Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek
Prišel pravočasno v razred?	✓				
Prinesel knjige in svinčnik?	✓				
Dokončal domačo nalogo?	✓				
Sedel na svojem sedežu?	—				

OBRAVNAVE KI NE TEMELJJO NA ZNANSTVENIH DOKAZIH

- **Homeopatija**

- **Dietne obravnave (učinkovite v redkih primerih)**

Ergoterapija

- **Različne alternativne obravnave (treening čutil, vitamini, dodatki k hrani – razni aditivi itd.)**

-

POVEZANOST Z DRUGIMI TEŽAVAMI/MOTNJIAMI

Hiperaktivnost in impulziv. →

**Ekstravertirano vedenje
Agresivno vedenje
Antisocialno vedenje
Delinkventnost**

Motnja pozornosti

→

**Introvertirano vedenje
Anksioznost, depresija
Nizek IQ
Zaostal govorn.jezikovni
razvoj**

Literatura s tematiko MPH

- Kesič Dimic K. *Adrenalinske deklice, hitri dečki.*
- *Kuštrava Suzi*
- *Denis pokora*